

Kostprijs melk 2009 en verwachting voor 2010

Pieter Willem Blokland

In 2009 bedraagt de kostprijs van melk gemiddeld bijna 47 euro per 100 kg melk. Grotere bedrijven realiseren een lagere kostprijs dan middelgrote en kleinere bedrijven. De verschillen in de kostprijs tussen de bedrijven zijn onverminderd groot en lopen uiteen van ongeveer 30 euro tot meer dan 80 euro per 100 kg melk.

Afschrijving melkquotum

Tot en met 2008 werd er geen afschrijving op melkquota in rekening gebracht. Doordat in 2015 het melkquotum wordt afgeschaft, blijft quotum hun waarde niet meer behouden en is afschrijven noodzakelijk. Sinds boekjaar 2009 wordt er dus over melkquotum afgeschreven (zie [De Bont et al. bijlage 2](#)) voor meer informatie. De quotum-afschrijvingskosten zijn opgenomen in de post immateriële activa.

Kostprijs melk naar bedrijfsgrootte

De grote bedrijven realiseren met ongeveer 41 euro de laagste kostprijs van melk (tabel 1). Dit is ongeveer 14 euro minder dan de kleinere bedrijven. Lagere arbeidskosten van de grote bedrijven zijn hiervan vooral de oorzaak. Per gewerkt uur produceren deze bedrijven meer melk. De kostprijs voor alle bedrijven komt in 2009 uit op bijna 47 euro per 100 kg melk.

Tabel 1 Bedrijfsopzet en resultaten (euro per 100 kg melk) van zuivere melkveebedrijven naar bedrijfsomvang in 2009

	Kleinere bedrijven	Middelgrote bedrijven	Grotere bedrijven	Grote bedrijven	Totaal
Bedrijfsopzet					
Oppervlakte cultuurgrond	24	40	66	129	49
Aantal melkkoeien	36	66	115	231	83
Gebruiksmelkquotum (ton)	272,4	543,1	943,4	1.814,7	670,6
Kosten					
Totaal kosten	67,85	56,43	53,20	47,82	54,98
w.v. veevoer	7,64	7,71	8,19	7,61	7,93
arbeid*	22,40	14,77	10,88	8,43	12,88
rente*	8,61	7,71	7,61	6,64	7,64
immateriële activa	3,13	2,83	3,21	3,77	3,14
Opbrengsten					
Totaal opbrengsten	38,19	37,58	37,28	37,89	37,51
w.v. melk	27,76	28,73	28,43	29,20	28,54
overige opbrengsten	6,47	5,08	5,11	4,77	5,19
Resultaten					
Netto bedrijfsresultaat	-29,66	-18,85	-15,92	-9,93	-17,47
Rentabiliteit (%)	56	67	70	79	68
Arbeidsopbrengst	-7,26	-4,08	-5,04	-1,50	-4,58
Kostprijs van melk	55,28	48,03	45,27	41,14	46,62
Kostprijs van melk excl. berekende kosten	32,27	32,64	33,80	33,55	33,27

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI

* Betaalde en berekende rente en arbeid

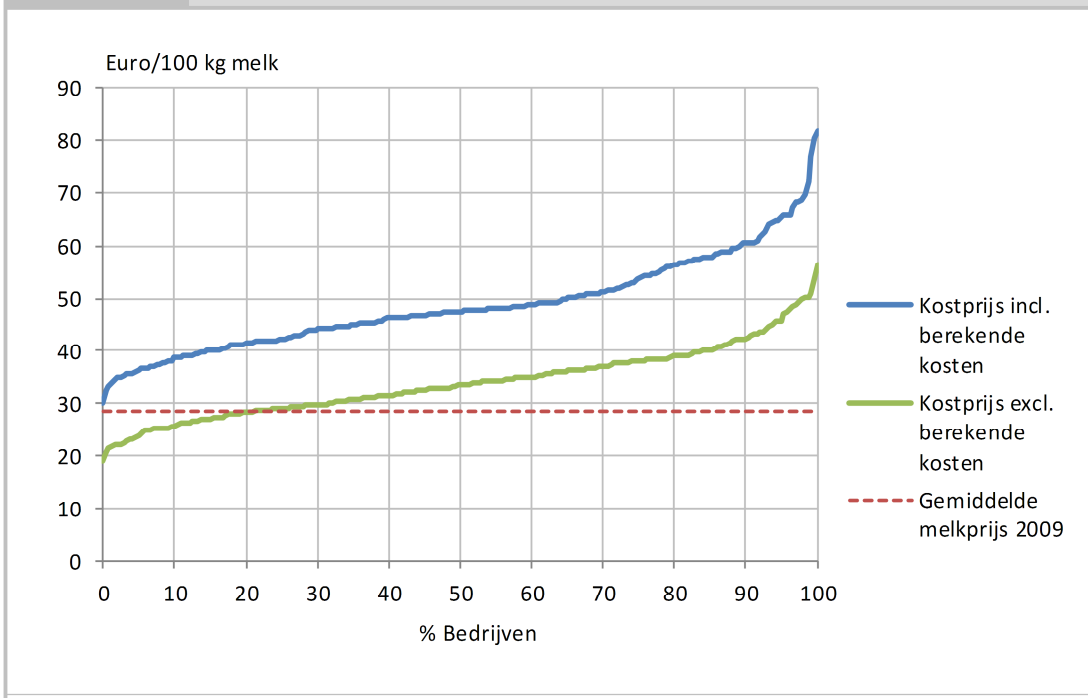
In de praktijk nemen melkveehouders meestal genoegen met een lagere dan marktconforme vergoeding voor eigen arbeid en vermogen. In de tabel is daarom ook de kostprijs exclusief de berekende vergoeding voor eigen arbeid en vermogen weergegeven. Bovenop deze kostprijs zal een melkveehouder nog een bedrag voor zijn arbeid en vermogen moeten ontvangen.

Ten opzichte van de kostprijs inclusief berekende kosten ligt de kostprijs exclusief deze kosten dicht bij elkaar. De grote bedrijven realiseren een iets hogere kostprijs van melk dan de kleinere. De totale bedrijfskosten van de grote zijn echter lager (niet in tabel weergegeven). Het verschil wordt veroorzaakt doordat grote bedrijven meer gespecialiseerd zijn in de melkproductie. Hierdoor worden er meer kosten toegerekend aan de productie van melk in 2009.

Spreiding kostprijs groot

De spreiding van de kostprijs van melk is tussen bedrijven groot (figuur 1). In de figuur is zowel de kostprijs van melk inclusief als exclusief de berekende kosten weergegeven. Tussen de laagste en de hoogste kostprijs zit bijna een factor 3 verschil, ongeacht het type kostprijs. In 2009 heeft geen enkel melkveebedrijf een marktconforme vergoeding voor eigen arbeid en vermogen kunnen behalen met het produceren van melk. De gemiddelde opbrengstprijs van melk ligt namelijk onder de kostprijs inclusief berekende kosten. Zonder rekening te houden met de kosten van eigen arbeid en vermogen heeft een klein deel van de melkveebedrijven nog wel een inkomen uit de melkproductie kunnen behalen. Melkveebedrijven hebben de tering naar de nering moeten zetten om het jaar door te komen. Inmiddels is de melkprijs weer hoger. Voor 2010 wordt gerekend op een gemiddelde prijs van ongeveer 35,50 euro per 100 kg. Ook bij die opbrengstprijs zou op basis van de kosten van 2009 maar een klein deel van de bedrijven een marktconforme beloning hebben gehad.

Figuur 1 Spreiding van de kostprijs van melk (euro per 100 kg) naar percentage zuivere melkveebedrijven, 2009

Verwachting 2010

In 2010 is de melkprijs naar verwachting 22% hoger dan in 2009. De omzet van vee is door vooral lagere nukaprijzen gedaald. Echter het herstel van de melkprijs zorgt er in 2010 voor dat de opbrengsten fors stijgen.

De prijzen van voer zijn in 2010 gestegen. Krachtvoer stijgt ongeveer 1,5% in prijs, maar ook de prijs van ruwvoer is gestegen. De voerkosten zullen in 2010 dan ook hoger zijn dan in 2009. De voorjaar – en zomerkuilen bevatten weinig structuur en veel suiker. Daarnaast is de grasgroei door het droge begin van de zomer achtergebleven. Hierdoor zullen melkveehouders waarschijnlijk extra ruwvoer aankopen.

De laatste jaren is er in de melkveehouderij fors geïnvesteerd in grond, gebouwen, machines en werktuigen. Dit kenmerkt zich in hogere afschrijvingen. De investeringen in melkquotum zijn tot en met oktober 2010 iets lager dan dezelfde periode in 2009.

De kosten voor eigen vermogen komen naar verwachting in 2010 lager uit dan in 2009. Dit heeft te maken met de daling van de rente op staatsobligaties. Hierdoor is vooral de grondrente laag (zie voor meer informatie over de berekende rente te artikel [HOE REKENT HET LEI...?](#)). De vergoeding voor eigen arbeid is nauwelijks gestegen, waardoor deze ongeveer gelijk blijft.

De stijging van de betaalde kosten zoals veevoer wordt mogelijk gecompenseerd door een daling van de berekende kosten. De verwachting is dat de kostprijs van melk gelijk blijft of iets zal dalen.

Meer informatie:

Blokland, P.W en W.H. van Everdingen, *HOE REKENT HET LEI....? Berekende rente*. LEI artikel. LEI Wageningen UR, Den Haag, 2008. www.LEI.wur.nl

Bont, C.J.A.M de, W.H. van Everdingen, A. van der Knijff, H.A.B. van der Meulen, *Actuele ontwikkelingen van resultaten en inkomens in de land- en tuinbouw in 2010*. Rapport 2010-105. LEI Wageningen UR, Den Haag, 2010.

